

Įvaikinimas Jungtinėje Karalystėje nuolat gyvenantiems Lietuvos Respublikos piliečiams, norintiems įvaikinti vaiką Lietuvoje

Tiek tarptautiniai, tiek nacionaliniai teisės aktai numato, kad tarpvalstybinis įvaikinimas yra tada, kai vaikas, nuolat gyvenantis Lietuvoje, buvo, yra ar bus perkeliamas į kitą valstybę tuo atveju, kai Lietuvoje jį (ją) įvaikino sutuoktiniai ar asmuo, nuolat gyvenantys kitoje valstybėje.

Taigi Lietuvos Respublikos piliečiams, nuolat gyvenantiems kitoje valstybėje, yra taikomos tarpvalstybinio įvaikinimo procedūros. Tačiau nacionaliniai teisės aktai numato, kad vertinant asmenų, įrašytų į Norinčių įvaikinti Lietuvos Respublikos piliečių, nuolat gyvenančių užsienyje, sutuoktinių, kurių vienas yra Lietuvos Respublikos pilietis, o kitas – užsienietis, ir užsieniečių sąrašą, atitiktį vaiko poreikiams, turi būti atsižvelgiama į šių asmenų nuolatinę gyvenamąją vietą ir, esant galimybei, suteikiama pirmenybė sutuoktiniams, kurių vienas yra Lietuvos Respublikos pilietis, o kitas – užsienietis, nuolat gyvenantiems Lietuvos Respublikoje ir Lietuvos Respublikos piliečiams, nuolat gyvenantiems užsienyje.

Tačiau asmenims, pageidaujantiems įvaikinti vaiką, keliami tam tikri reikalavimai. Lietuvos teisės aktai numato, kad **įvaikintojai turi būti:**

- pilnamečiai asmenys, bet ne vyresni nei penkiasdešimt metų;
- yra susituokę;
- nebuvo teismo pripažinti neveiksniais arba ribotai veiksniais;
- nėra ir nebuvo apribota tėvų valdžia;
- jei jūs buvote vaiko globėjais (rūpintojais), globa nebuvo panaikinta dėl jūsų kaltės;
- yra motyvuoti;
- neserga tam tikromis ligomis. Jų sąrašas patvirtintas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2001 m. liepos 24 d. įsakymu Nr. 404/96 „[Dėl medicininių kontraindikacijų, kurioms esant asmenys negali būti įvaikintojai, sąrašo patvirtinimo](#)“.

Neleidžiama įvaikinti:

- savo biologinių vaikų, brolių ir seserų;
- nesusituokusiems asmenims įvaikinti to paties vaiko.

Tačiau tos valstybės, kurioje šeima gyvena, teisės aktai gali numatyti papildomus reikalavimus.

Lietuvos Respublikos piliečiai, nuolat gyvenantys kitoje valstybėje, norintys įvaikinti vaiką Lietuvoje, turi kreiptis į tos valstybės, kurioje gyvena, kompetentingas institucijas.

Visą išsamią informaciją apie procedūras asmenims, nuolat gyvenantiems Jungtinėje karalystėje (toliau tekste – JK) ir norintiems įvaikinti vaiką iš kitos valstybės, galima rasti čia: <https://www.gov.uk/child-adoption/adopting-a-child-from-overseas>.

Žemiau pateikiame aktualios informacijos santrauką:

JK įstatymai numato, kad įvaikinti gali asmenys:

1. nuolatiniai gyventojai, JK gyvenantys ne mažiau kaip 1 metus;
2. vyresni nei 21 metų amžiaus.

Asmuo, norintis įvaikinti vaiką iš užsienio valstybės, kuri yra ratifikavusi Hagos konvenciją (Lietuva šią konvenciją ratifikavusi), turi kreiptis:

1. į vietinės **institucijos socialinių paslaugų departamentą** (toliau tekste – vietinė institucija)
Ši institucija supažindins Jus su informacija apie įvaikinimą ir parengs **namų studiją**. Parengta namų studija yra perduodama vietinės institucijos komisijai, kurią sudaro socialiniai darbuotojai, kiti kompetentingi specialistai ir bendruomenės atstovai. Komisija, įvertinusi gautą informaciją apie būsimą įvaikintoją, teikia **rekomendaciją** dėl asmens tinkamumo būti įvaikintu vietinės institucijos ar įvaikinimo agentūros vadovui. Namų studija, teistumo ir sveikatos pažymos galioja 2 metus. Jums reiks papildomų dokumentų, tai yra duomenys apie sveikatą, teistumą bei finansus.
2. Vietinės institucijos vadovas, remdamasis pateikta namų studija ir komisijos rekomendacija, teikia **galutinę išvadą**, kurioje nurodoma, ar pareiškėjai atitinka įvaikintojams keliamus reikalavimus. Esant teigiamai išvadai, įvaikintojų namų studija ir kiti reikalingi dokumentai perduodami **Centrinei institucijai**:

Intercountry Adoption Team
Level 0, Riverside
Bishopsgate House
Feethams
Darlington DL1 5QE
Tel. +44 370 0002288
E-mail ica.darlington@education.gsi.gov.uk
Internet <https://www.gov.uk/child-adoption/adopting-a-child-from-overseas>

Centrinė institucija, gavusi namų studiją ir kitus pareiškėjų dokumentus, patikrina, ar pateikti visi reikalingi dokumentai, kurių reikalauja įvaikinamo vaiko kilmės šalis (išvardyti žemiau). Jeigu visi dokumentai tinkamai paruošti, Valstybės sekretoriaus vardu išduodamas **Tinkamumo įvaikinti sertifikatas**. Visi dokumentai verčiami, legalizuojami ir siunčiami vaiko kilmės valstybės centrinei institucijai, šiuo atveju, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybai (toliau – Tarnyba).

Lietuvos teisės aktai numato, kad turi būti pateikti šie šeimos dokumentai:

- *Centrinė institucija arba įgaliota užsienio valstybės institucija, atstovaujanti užsienyje nuolat gyvenantiems Lietuvos Respublikos piliečiams, sutuoktiniams, kurių vienas yra Lietuvos Respublikos pilietis, o kitas – užsienietis, ir užsieniečiams, norintiems įvaikinti Lietuvos Respublikoje nuolat gyvenantį vaiką, pateikia Tarnybai informacinį raštą, kuriame nurodoma norinčių įvaikinti Lietuvos Respublikos piliečių, sutuoktinių, kurių vienas yra Lietuvos Respublikos pilietis, o kitas – užsienietis, ir užsieniečių, nuolat gyvenančių užsienyje, tapatybė, kilmė, sugebėjimas auklėti vaiką, šeimos istorija, socialinė aplinka, įvaikinimo motyvai, vaikų, kuriuos jie pagal užsienio valstybės kompetentingos institucijos įvertinimą yra pasirengę įvaikinti, charakteristikos, vaikų skaičius, amžius, lytis, sveikatos būklė, taip pat pateikia pagal Hagos konvencijos reikalavimus parengtus ir jų gyvenamosios vietos valstybės teisės aktų nustatyta tvarka įformintus šiuos norinčių įvaikinti asmenų dokumentus:*

- 1. prašymą įvaikinti;*
- 2. valstybėje, kurioje jie gyvena, nustatyta tvarka parengtą namų studiją;*
- 3. asmens tapatybę patvirtinančių dokumentų kopijas;*
- 4. sveikatos patikrinimo medicininės pažymos, kuriose nurodyti sveikatos sutrikimai turi būti pažymėti kodais pagal Tarptautinę statistinę ligų ir sveikatos problemų klasifikaciją (TLK 10);*
- 5. dokumentus apie šeimos gyvenamąsias patalpas ir gaunamas pajamas;*
- 6. kompetentingos institucijos pažyma apie teistumą (neteistumą);*
- 7. gimimo liudijimų kopijas;*
- 8. santuokos liudijimo kopiją; jeigu išsituokę – ištuokos liudijimo kopiją; jeigu našliai – sutuoktinio mirties liudijimo kopiją;*
- 9. priimančiosios valstybės kompetentingos institucijos išduotą leidimą įvaikinti.*

Visi nurodyti dokumentai turi būti išduoti ne anksčiau kaip prieš 12 mėnesių iki dokumentų gavimo Tarnyboje dienos. Visi Tarnybai pateikiami dokumentai turi būti legalizuoti arba patvirtinti pažyma (Apostille) ir prie jų turi būti pridėti teisės aktų nustatyta tvarka patvirtinti dokumentų vertimai į lietuvių kalbą.

3. Kai Jūsų būsite įrašyti į asmenų, pageidaujančių įvaikinti vaiką Lietuvoje, sąrašą ir bus galimas įvaikinti vaikelis, kurio poreikius Jūs geriausiai galėsite patenkinti, Tarnyba paruoš informaciją apie galimą įvaikinti vaiką. Šią informaciją sudaro duomenys apie vaiko tapatybę, tėvus, brolius/seseris, taip pat šeimos bei sveikatos istorija, teisinė informacija. Ši informacija bus nusiųsta JK centrinei institucijai, kuri informaciją apie galimą įvaikinti vaiką pateiks vietinei institucijai. Būsiami įvaikintojai supažindinami su pranešimu apie galimą įvaikinti vaiką. Pareiškėjai galutinį sprendimą dėl įvaikinimo gali priimti tik susipažinę su jiems pasiūlytu įvaikinti vaiku. Būsiami tėviai turi atvykti susipažinti su vaiku ir po vizito raštiškai

turi patvirtinti savo sutikimą įvaikinti vaiką. Vietinė institucija informuoja JK centrinę instituciją, kuri apie šeimos sprendimą praneša mūsų Tarnybai bei išduoda leidimą tęsti procedūrą. Tada šeima kreipiasi į Vilniaus apygardos teismą dėl konkretaus vaiko įvaikinimo. Teismas prima sprendimą, kuris įsigalioja per 40 dienų nuo jo paskelbimo momento.

4. Grįžtamąją informaciją apie įvaikinto vaiko integraciją naujojoje šeimoje ruošia vietinės institucijos socialinis darbuotojas. JK centrinė institucija ataskaitas siunčia vaiko kilmės centrinei institucijai.
